

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

inde cum natura cognoscit se majus aliquid bonum possidere, abstinere a desiderio boni imperfectioris, quod possessionem superioris boni impedit. Caterum hoc non habere locum in appetitu naturali seu innato, quia cum ille appetitus oriatur cum natura, tandiu perseverat, quandiu manet ipsa natura.

89. Sed contra primum: Quamvis appetitus innatus & elicitus in multis distinguantur, praesertim quia innatus non ducitur cognitione, sicut elicitus; hoc tamen habent commune, ut uterque sit in appetente, ratione indigentia alicujus perfectionis vel bonitatis: Sed quando potentia est perfecta & completa per actum & formam perfectionem, & eminenter formaliter continentem perfectionem alterius actus vel formae imperfectioris, tunc illo actu vel forma non indiget: Ergo non potest illam appetere appetitu innato; ut patet exemplo materiae, cujus appetitus innatus satiatur per formam quae contineret eminenter formaliter totam perfectionem formarum sublunarium.

Secundo, Appetitus innatus, cum sit inditus ab Authore naturae, non potest esse inordinatus: Sed inordinatus esset, si quando habet perfectionem superiorem (ut in proposito substantiam divinam) conaretur, & per modum actus secundi privari vellet tali perfectione, ut inferiorem seu minorem assequeretur: Ergo &c.

Potest etiam suaderi conclusio ex duplici absurdo seu inconvenienti quod sequitur ex adversa sententia. Si enim humanitas Christi naturaliter appeteret propriam substantiam, etiam appeteret naturaliter separationem suam a Verbo, quandoquidem eam habere non posset, nisi dimitteretur a Verbo, cum personalitas increata & creata simul eandem naturam terminare nequeant, ut art. 4. ostensum est. Sicut si lapis naturaliter appeteret locum deorsum, necessario etiam & naturaliter appeteret recedere a loco sursum, eo quod simul in centro & in loco sursum existere nequeat. Item humanitas Christi pateretur violentiam in Verbo, quia privaretur illo quod naturaliter appeteret; appetitus autem naturalis frustratus, violentiam patitur.

110. Nec obstat quod ait Vazquez, violentum solum esse illud quod est contra naturalem inclinationem activam: humanitas autem solum passivè, non verò activè se habet ad propriam substantiam. Non valet, inquam, tum quia falsum est, humanitatem solum passivè se habere ad propriam substantiam, quia naturaliter dimanaret substantia ab humanitate, si dimitteretur a Verbo; resultantia verò, seu dimanatio, quaedam species actionis est, & ad causalitatem efficientem reducitur. Tum etiam, quia sufficit passiva inclinatio & appetitus ad aliquid, ut pariat violentiam, si frustratur, sicut ostendimus in Tractatu de voluntario & involuntario.

Disp. 1.
art. 4.
notabilis
4

§. II.

Solvuntur objectiones.

111. Obijciens primum: Appetitus naturalis seu innatus, non est aliquis actus vel effectus ab aliqua potentia dimanans seu procedens, sed praecise ipsa potentia, ut habet proportionem & convenientiam cum altero, & ut est capax perfectionis sibi debitae & connaturalis: At Christi humanitas, quamvis consecuta sit altiori personam

nalitatem, manet tamen cum naturali capacitate & potentia habendi suam propriam personalitatem, veluti suum connaturale bonum, ac perfectionem sibi debitam; unde si dimitteretur a Verbo, statim propria & connaturalis substantia per naturalem dimanationem ex ea resisteret: Ergo Christi humanitas, etiam ut unita Verbo, & increata ac infinita substantia ipsius terminata, habet appetitum naturalem seu innatum ad propriam substantiam & personalitatem.

122. Respondeo distinguendo Majorem: Appetitus naturalis seu innatus, in actu primo consideratus, nihil aliud est quam potentia ut habet proportionem & convenientiam cum altero &c. concedo Majorem. Appetitus innatus per modum actus secundi, nego Majorem: ad illum enim non solum requiritur proportio, seu convenientia cum altero, sive capacitas alicujus perfectionis connaturalis, sed insuper exigitur quod talis actus, seu perfectio, neque in se, neque in aliquo eminentiori prae habeatur. Unde major rursus sic distingui potest: Appetitus innatus est capacitas debitae perfectionis, quae natura actu caret tam in se quam in alio quod suppleat perfectiori modo defectum illius, concedo Majorem. Est capacitas debitae perfectionis, quae natura actu caret in se, habet tamen in alio quod suppleat perfectiori modo defectum illius, nego Majorem. Similiter distingo Minorem. In humanitate Christi est naturalis capacitas ad propriam personalitatem, cum carentia illius, tam in se, quam in alio superiori, suppleante defectum illius, nego Minorem. Cum carentia illius in se, non tamen in superiori, suppleante defectum ipsius, concedo Minorem, & nego Consequentiam. Solutio patet ex supra dictis.

123. Obijciens secundo: Anima rationalis est perfectissima forma quam potest habere materia sublunaris, & eminenter continet omnes formas inferiores, & nihilominus materia prima, prout illa informata, retinet appetitum innatum ad alias formas corruptibiles & inferiores. Intellectus etiam videns Deum ut in se est, adhuc appetit effectibus illum cognoscere connaturali modo. Similiter accidens perfectiori modo existit separatum, quam inherens, & tamen appetit inherentiam quando separatum est: Ergo pariter humanitas Christi, licet perfectiori modo subsistat in Verbo, quam in seipsa, nihilominus ut terminata Verbi personalitate, retinet appetitum innatum ad propriam substantiam.

124. Respondeo ad primum exemplum, negando paritatem: In primis enim, licet anima rationalis sit perfectior aliis formis rerum corruptibilium, & eas eminenter contineat, eminentia quadam imperfecta, & quoad communes gradus essendi, & vivendi, non tamen eas continet eminenter, eminentia perfecta, & quoad specificas & individuales illarum rationes, quia non est infinita perfectionis, sicut Persona Divina. Deinde, dato quod anima rationalis contineret omnem perfectionem formarum inferiorum in essendo, non tamen eam continet informando, quia amissibiliter actuatur materiam. Personalitas verò Verbi Divini, continet eminenter totam perfectionem personalitatis propriae humanitatis Christi, non solum in essendo, sed etiam in terminando, quia terminat illam inamissibiliter, & per unionem indissolubilem, ac aeternitate mensuram.

125. Aliud exemplum de cognitione Dei per creaturas, non est ad rem, tum quia Beati Deum in

seipso immediatè contemplantes, non apperunt ipsum cognoscere ex effectibus ab ipso productis, juxta illud Bernardi lib. 2. de considerat. cap. 2. *Creatura celi non indiget scalâ creaturarum ut ascendat in celum, sicut creatura mundi; quid enim opus scalâ tenenti solum? Videt Verbum, & in verbo facta per Verbum.* Tum etiam quia cognitio Dei per creaturas non est impossibilis cum visione Dei ut est in se, neque excludit illam; sicut subsistentia Verbi est incompatibilis cum subsistentia propria humanitatis Christi, & illam expellit, vel ejus resultantiam impedit.

126. Similiter aliud exemplum de accidente separato non urget, quia accidens separatum non accipit aliquam formam continentem perfectionem inhzrentiæ, sed solum suspendit Deus inhzrentiam ad subiectum, supplendo concursum ipsius; unde per hoc non tollitur quin appetat inhzrentiam; sicut anima separata appetit conjunctionem ad corpus, neque ipsâ separatione satiatur. Christi verò humanitas, propriâ subsistentiâ carens, & ab illa separata, elevatur ad subsistentiam Verbi, eminenter continentem, tam in essendo, quam in terminando, totam perfectionem personalitatis propriæ, ut antea declaravimus.

127. Objicies tertio: In illud aliquid inclinatur naturaliter, à quo ex sola subtractione impediens, sine nova actione profuit, ut patet in gravibus & levibus, quæ naturaliter inclinantur in suos motus ad quos tendunt, subtracto impedimento: Sed in humanitate Christi, si dimitteretur à Verbo, naturaliter profueret propria subsistentia: Ergo naturaliter inclinatur ad illam.

128. Respondeo quod licet ea quæ sublato impedimento dimanant ab aliqua natura, in ea supponant naturalem inclinationem, seu appetitum in actu primo, hæc tamen naturalis inclinatio, seu appetitus innatus, non prorumpit in actum secundum, nec actu appetit illum terminum, quando possidet alium eminenter continentem quidquid est perfectionis in illo, ut patet exemplis supra adductis. Unde licet humanitas Christi habeat in se sufficiens principium, ut moveatur ad propriam subsistentiam, si dimittatur à Verbo; modò tamen defacto ad illam non movetur, nec tendit aut inclinatur actualiter, sed omnino quiescit in divina, per quam perfecte satiatur.

129. Dices, Natura humana se habet appetitum innatum ad propriam personalitatem, & quatenus est terminus complens ipsam naturam, & quatenus est forma quædam, seu modus ipsam informans: Sed divina personalitas supplet quidem vicem personalitatis creatæ, prout est terminus, non tamen prout est forma, vel modus: Ergo appetitus naturalis ad propriam personalitatem, non satiatur plenè & perfecte per subsistentiam increatam Verbi Divini.

130. Respondeo, quod humanitas per se primò appetit propriam personalitatem, in quantum est terminus complens ipsam; sed quia personalitas creata, ob suam imperfectionem, non potest esse terminus complens naturam, nisi informando, consequenter & secundariò appetit illam, in quantum est modus & forma. Cum ergo personalitas Verbi Divini, ob suam infinitatem & eminentiam, terminet humanitatem Christi, eamque compleat absque hac imperfectione formæ & modi, per illam perfectissimè satiatur inclinatio naturalis quam habet humanitas secundum se ad propriam personalitatem, in quantum est terminus, & modus illius. Sicut si quis appeteret me-

A dicinam solum propter sanitatem, & illi absque tali medicina per miraculum concederetur sanitas; non solum satiaretur in illo appetitus sanitatis, quæ per se erat intenta, sed etiam appetitus medicinæ, quæ non erat volita nisi propter sanitatem.

ARTICVLVS II.

An Verbum Divinum, ad suam subsistentiam, sanguinem, aliosque humores Corporis Christi assumpserit?

§. I.

Quibusdam præmissis, referuntur sententia.

Supponendum est primò, quod cum Christus sit perfectus homo & perfectus Deus, ut in Symbolo Athanasij Ecclesia proficitur, omnia quæ ad integritatem & perfectionem humani corporis pertinent, à Verbo assumpta sunt; ac proinde certissimum est, carnem, ossa, & omnes partes organicas & integrantes corporis Christi, ad Divini Verbi subsistentiam fuisse assumptas; unde difficultas solum est de sanguine, aliisque humoribus ad consistentiam partium illarum, & ad vitam animalis conservandam necessariis; de spiritibus vitalibus, & animalibus, de lachrymis, sudore, saliva, & aliis excrementis, & tandem de dentibus, capillis, & unguibus, de quibus omnibus breviter hæc dicendum est.

Supponendum secundò, in corpore humano duplicem sanguinem distingui, alterum nutrimentalem tantummodo, & alterum naturalem. Nutritionalis solum, est humor quidam sanguineus parùm decoctus & depuratus, qui veram sanguinis naturam nondum habet, quamvis in colore & aliis accidentalibus sit ei similis. Talis est qui proximè ex alimento aut ex chilo generatur, vel in hepate, vel in venis ducentibus ad hepar, quas Medici *Mesaraicas* appellant; & hunc sanguinem sudasse aliquos refert Philosophus in libro de historia animalium. Sanguis vero naturalis est ille qui fit ex priori, per majorem decoctionem & elaborationem virtutis efformativæ sanguinis, residentis juxta Galenum in hepate, vel juxta Aristotelem, in corde, subindeque longè purior evadit, & consequenter veram formam substantialem sanguinis acquirit. Dicitur autem naturalis, quia licet ad totum animal alendum aliquo modo deserviat, tamen hoc munus non est ei adæquatum, sed ultra illud habet quod sit de integritate naturæ animalis.

Scio plerisque Recentiores extra Scholam D. Thomæ, non admittere illam sanguinis distinctionem. Verum, præterquam quod D. Thomas quodlib. 5. art. 5. eam admittit expressè, ratio insuper illam suadet. Sive enim verus sanguis fiat in hepate (ut docent Medici) sive solum in corde (ut cum Aristotele asserunt Philosophi) certissimum est, saltem chilum in venis mesaraicis attractum, antequam recipiatur in hepate, nonnullam habere sanguinis similitudinem, & tamen nondum ejus speciem & formam substantialem esse assecutum, subindeque nondum esse sanguinem naturalem, sed tantum nutrimentalem.

Nec obstant quæ Authores prædicti adversus doctrinam hanc objiciunt, nimirum hoc quod est unum sanguinem esse puriorem altero, 131